

Til alle kommunalbestyrelser og regionsråd

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sm@sm.dk
www.socialministeriet.dk

Sagsnr.
2016-8264

Doknr.
526129

Dato
22-12-2017

Orientering om regelændringer til udmøntning af aftalen om revision af servicelovens voksenbestemmelser

I. Indledning

Den 4. november 2016 indgik regeringen (Venstre), Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Alternativet, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti en aftale om revision af servicelovens voksenbestemmelser.

Aftalen indeholder en række initiativer vedrørende:

1. Ændring af servicelovens formålsbestemmelser
2. Tidlig, forebyggende indsats
3. Regelforenkling og afbureaukratisering
4. Tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse under ferie
5. Justering af reglerne om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance (BPA)
6. Bedre data
7. Indførelse af varslingsperiode ved nedsættelse eller frakendelse af hjælp
8. Klageadgang for § 109 og § 110 tilbud.

Der henvises til den politiske aftale på <http://socialministeriet.dk/media/18169/endelig-aftale-om-revision-af-servicelovens-voksenbestemmelser.pdf>.

Den politiske aftale er udmøntet i en række regelændringer samt nye og opdaterede vejledninger, jf. listen under punkt II. Regelændringer til udmøntning af aftalen. Hovedparten af vejledningerne vil blive udsendt inden den 1. januar 2018. Tre af vejledningerne forventes dog udsendt senest februar 2018, mens vejledningen om servicelovens formål og generelle bestemmelser samt vejledningen om særlig støtte til børn og unge og deres familier først vil være klar senere på året.

I nærværende skrivelse omtales de regelændringer, der er gennemført til udmøntning af aftalen. Omtalen følger dispositionen for initiativerne i den politiske aftale.

II. Regelændringer til udmøntning af aftalen

Aftalen udmøntes ved følgende to love, som begge træder i kraft den 1. januar 2018:

- Lov nr. 660 af 8. juni 2017 om ændring af lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område
- Lov nr. 649 af 8. juni 2017 om tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse under ferie

Samtidig træder følgende bekendtgørelser i kraft:

- Bekendtgørelse nr. 1247 af 13. november 2017 om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven. Bekendtgørelsen afløser

bekendtgørelse nr. 740 af 13. juni 2016 om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven

- Bekendtgørelse nr. 1252 af 20. november 2017 om støtte til køb af bil efter serviceloven. Bekendtgørelsen afløser bekendtgørelse nr. 719 af 19. juni 2013 om støtte til køb af bil efter serviceloven
- Bekendtgørelse nr. 1248 af 13. november 2017 om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse. Bekendtgørelsen afløser bekendtgørelse nr. 1434 af 23. december 2012 om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse
- Bekendtgørelse nr. 1244 af 13. november 2017 om egenbetaling for midlertidigt ophold i boformer efter servicelovens §§ 109 og 110. (Ny bekendtgørelse)
- Bekendtgørelse nr. 1231 af 13. november 2017 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter lov om social service. Bekendtgørelsen afløser bekendtgørelse nr. 839 af 20. juni 2017 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter lov om social service
- Bekendtgørelse nr. 1335 af 28. november 2017 om ændring af bekendtgørelse om betaling for botilbud m.v. efter servicelovens kapitel 20 samt om flytteren i forbindelse med botilbud efter § 108
- Bekendtgørelse nr. 1245 af 13. november 2017 om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom. Bekendtgørelsen afløser bekendtgørelse nr. 32 af 21. januar 2015 om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom
- Bekendtgørelse nr. 1246 af 13. november 2017 om udmåling af tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter serviceloven. Bekendtgørelsen afløser bekendtgørelse nr. 647 af 25. juni 2012 om udmåling af tilskud til borgerstyret personlig assistance efter serviceloven
- Bekendtgørelse nr. 1249 af 13. november 2017 om retssikkerhed og administration på det sociale område. Bekendtgørelsen afløser bekendtgørelse nr. 1338 af 18. november 2016 om retssikkerhed og administration på det sociale område
- Bekendtgørelse nr. 1250 af 13. november 2017 om revision af regnskaber for private tilbud, foreninger eller private virksomheder omfattet af lov om socialtilsyn. Bekendtgørelsen afløser bekendtgørelse nr. 1676 af 16. december 2016 om revision af regnskaber for private tilbud omfattet af lov om socialtilsyn
- Bekendtgørelse nr. 1251 af 13. november 2017 om socialtilsyn. Bekendtgørelsen afløser bekendtgørelse nr. 1675 af 16. december 2016 om socialtilsyn
- Bekendtgørelse nr. 1289 af 22. november 2017 om dataindberetninger på socialområdet. (Ny bekendtgørelse)

Lov- og bekendtgørelsesændringerne har desuden givet anledning til følgende henholdsvis nye og opdaterede vejledninger på socialområdet, som ligeledes finder anvendelse fra 1. januar 2018:

- Vejledning om tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse under ferie
- Vejledning om socialpædagogisk bistand, støtte- og kontaktpersoner, behandling og pasning af nærtstående efter serviceloven
- Vejledning om støtte til køb af bil og individuel befordring
- Vejledning om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance
- Vejledning om hjælp til boligindretning og boligskift
- Vejledning om retssikkerhed og administration på det sociale område
- Vejledning om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder
- Vejledning om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse

- Vejledning om godkendelses- og tilsynsordning for foreninger og private virksomheder, der varetager arbejdsgiverfunktioner i ordninger efter servicelovens §§ 95 og 96 (supplerer Vejledning om socialtilsyn)
- Vejledning om behandlingstilbud på det sociale stofmisbrugsområde m.v.
- Vejledning om det frivillige område efter serviceloven

Derudover vil følgende vejledninger hurtigst muligt blive udsendt:

- Vejledning om ledsageordning, kontaktperson til døvblinde, funktionsevne-metoden, beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud
- Vejledning om formål og generelle bestemmelser i lov om social service
- Vejledning om botilbud m.v. til voksne efter reglerne i almenboligloven, serviceloven og friplejeboligloven
- Vejledning om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne, herunder pædagogiske principper
- Vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier

Da disse vejledninger ikke udsendes samtidig med de øvrige, er de nye bestemmelser til udmøntning af aftalen om revision af servicelovens voksenbestemmelser, som indgår i disse vejledninger, mere uddybende beskrevet i denne orienteringsskrivelse.

De nævnte forskrifter kan findes på www.retsinfo.dk.

III. Indholdet af lov- og bekendtgørelsesændringerne

1. Ændring af servicelovens formålsbestemmelser

Servicelovens formålsbestemmelser er ændret, således at der bl.a. er kommet øget vægt på rehabilitering og på fremme af inklusion i samfundet.

I den generelle formålsbestemmelse i servicelovens § 1, stk. 2, og i formålsbestem-melsen vedrørende indsatser for voksne med funktionsnedsættelse eller sociale proble-mer i § 81 er det indføjet, at formålet med hjælpen efter serviceloven bl.a. er at fremme den enkelte borgers mulighed for at udvikle sig. Desuden er det indføjet, at hjælpen efter loven bl.a. bygger på den enkelte borgers ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer i det omfang, det er muligt for den enkelte.

I formålsbestemmelserne i § 81 vedrørende voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer er det indføjet, at formålet med hjælpen desuden er at medvirke til at sikre, at den enkelte borger kan fastholde sit aktuelle funktionsniveau og egne ressourcer, ligesom formålet er at yde kompensation, om-sorg og pleje. Desuden er det indføjet, at indsatsen som noget nyt skal fremme inklu-sion i samfundet, herunder medvirke til at øge den enkelte borgers mulighed for delta-gelse i uddannelse, beskæftigelse og sociale relationer. Endelig er det indføjet, at formålet med hjælpen er at sikre, at borgerne får en sammenhængende og helheds-orienteret indsats, der modsvarer hjælpebehovet.

De grundlæggende principper bag udformningen af dansk handicappolitik, herunder kompensationsprincippet og ligebehandlingsprincippet er fortsat gældende.

For en nærmere uddybning af reglerne henvises til vejledning om formål og generelle bestemmelser i lov om social service, som udsendes hurtigst muligt.

2. Tidlig, forebyggende indsats

Gruppebaserede og individuelle tilbud om hjælp og støtte og udbygget samarbejde med civilsamfundet

Med lovændringen er der indført nye bestemmelser om tidlig forebyggende indsats i form af gruppebaserede tilbud om hjælp og støtte, individuelle tilbud om hjælp og støt-

te i en tidsbegrænset periode på op til seks måneder, og støtte i tilbud i samarbejde med civilsamfundet og den frivillige sektor, jf. servicelovens §§ 82 a, b og d.

Bestemmelserne giver kommunalbestyrelsen mulighed for at kunne vælge at afhjælpe en borgers behov for støtte ved at henvise til tidlig, forebyggende indsats. Dog forudsætter individuelle tilbud om hjælp og støtte i en tidsbegrænset periode en individuel behovsvurdering fra kommunalbestyrelsens side, således at henvisningen til sådanne tilbud sker på baggrund af den enkelte borgers konkrete behov for denne type indsats.

Målgruppen for tidlig, forebyggende indsats er borgere med let nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller lettere sociale problemer eller borgere, som er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelser eller sociale problemer. Desuden er målgruppen borgere, hvor risikoen for forværring af funktionsnedsættelsen/de sociale problemer eller risikoen for at udvikle sådanne vil kunne forebygges med en tidlig, forebyggende indsats.

Det er vigtigt, at kommunalbestyrelsen er opmærksom på, at den enkelte borger får den indsats, der modsvarer hjælpebehovet. Der er tale om en målgruppe, som ikke kan modtage visiterede ydelser efter serviceloven, da målgruppen omfatter borgere, hvor funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer endnu ikke har et sådant omfang, som kræves i de øvrige bestemmelser i serviceloven om hjælp og støtte.

Alle borgere med funktionsnedsættelse eller sociale problemer, som falder inden for den personkreds, der i øvrigt vil kunne modtage visiterede ydelser efter serviceloven, vil dog af kommunalbestyrelsen kunne henvises til at gøre brug af den tidlige, forebyggende indsats.

Den tidlige, forebyggende indsats skal have fokus på hjælp til selvhjælp, på at aktivere borgernes egne ressourcer og på at skabe sociale netværk, som både kan blive en del af borgerens hverdag og være en stor støtte fremover. Dermed gøres det også klart for borgerne, at kommunalbestyrelsen har mulighed for at afhjælpe mindre behov på denne måde, samt at en social indsats ikke altid er ensbetydende med en individuel indsats. Kommunalbestyrelsen vil således, hvis en borger henvender sig om hjælp, kunne vælge at afhjælpe en borgers problemer ved at henvise til tidlig forebyggende indsats, hvis det under hensyn til den enkelte borgers samlede situation vurderes, at borgerens behov for hjælp og støtte kan løses ved tidlig, forebyggende indsats.

Der er ikke nogen begrænsninger i forhold til omfanget af den tidlige, forebyggende indsats, hverken i forhold til længden på den periode, som kommunalbestyrelsen kan tilbyde at give indsatsen i, eller i forhold til timetallet, som kommunalbestyrelsen kan fastsætte. Dog er der i forhold til individuelle tilbud om hjælp og støtte fastsat en øvre grænse for den tidsmæssige udstrækning på 6 måneder. Hvis der fortsat er behov for hjælp og støtte herefter, må kommunalbestyrelsen forholde sig hertil, eventuelt ved at bevilge øvrig relevant støtte efter serviceloven.

Bestemmelsen i § 82 a giver kommunalbestyrelsen hjemmel til at tilbyde gruppebaseret hjælp, omsorg eller støtte samt gruppebaseret optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer og til borgere, der er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer. Det er en forudsætning, at kommunalbestyrelsen vurderer, at deltagelse i sådanne tilbud vil kunne forbedre det aktuelle funktionsniveau eller forebygge, at funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer forværres.

Bestemmelsen omfatter tilbud i form af gruppebaseret socialpædagogisk bistand, som også kan etableres efter servicelovens § 85 om socialpædagogisk bistand, men hvor målgruppen er snævrere end efter § 82 a. Endvidere omfatter bestemmelsen gruppebaserede tilbud, som i nogle tilfælde vil kunne erstatte den individuelle socialpædagogiske støtte, som også ydes efter servicelovens § 85 til den målgruppe, der er angivet i bestemmelsen. Det kan f.eks. være mestringskurser for borgere med psykiske vanskeligheder eller ADHD, eller gruppebaserede træningsforløb i sociale færdigheder.

Tilbuddene kan gives til alle borgere med funktionsnedsættelse eller sociale problemer, men er målrettet borgere med let nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller lettere sociale problemer eller borgere, som er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelser eller sociale problemer.

Bestemmelsen i § 82 b, stk. 1, giver kommunalbestyrelsen hjemmel til at tilbyde tidsbegrænset individuel hjælp, omsorg eller støtte samt optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer og til borgere, der er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer. Tilbuddene kan gives i op til 6 måneder.

Det er en forudsætning, at kommunalbestyrelsen på baggrund af en konkret og individuel vurdering finder, at deltagelse i sådanne tilbud vil kunne forbedre det aktuelle funktionsniveau eller forebygge, at funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer forværres.

Bestemmelsen omfatter tilbud i form af individuel tidsbegrænset socialpædagogisk bistand. Tilsvarende tilbud kan også etableres efter servicelovens § 85 om socialpædagogisk bistand, men her er målgruppen snævrere end efter § 82 b, ligesom der heller ikke gælder nogen øvre tidsgrænse for den periode, hvori tilbuddet kan modtages.

Tilbud efter § 82 b kan f.eks. være let støtte i hjemmet i en kort periode for borgere med psykiske vanskeligheder eller ADHD, som har behov for struktur på opgaven med oprydning i køleskabet, hvorefter borgeren bliver i stand til selv at varetage denne opgave.

Tilbuddene kan gives til alle borgere med funktionsnedsættelse eller sociale problemer, men de er ifølge § 82 b, stk. 1, målrettet borgere med let nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller lettere sociale problemer eller borgere, som er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelser eller sociale problemer.

Bestemmelsen i § 82 d, stk. 1, giver kommunalbestyrelsen hjemmel til at give tilbud om støtte i tilbud efter § 82 a om gruppebaserede tilbud og § 82 b om tidsbegrænset individuelle tilbud etableret i samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger, til borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller sociale problemer og borgere, der er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer. Det er en forudsætning, at kommunalbestyrelsen vurderer, at deltagelse i sådanne tilbud vil kunne forbedre det aktuelle funktionsniveau eller forebygge, at funktionsnedsættelsen eller de sociale problemer forværres.

Kommunalbestyrelsen kan således vælge at afhjælpe en borgers behov for støtte ved at anvise et tilbud i den frivillige sektor, herunder også til tilbud etableret af selvejende organisationer, som udfører frivilligt arbejde. Samtidig gives kommunalbestyrelsen mulighed for yderligere at opdyrke samarbejdet med civilsamfundet og den frivillige sektor. Fordelen for alle parter er, at der dermed skabes en myndighedsfri relation mellem borgeren og den frivillige, hvor den frivilliges personlige erfaringer kan bidrage med noget andet end den hjælp og støtte, som det professionelle system med sagsbehandlere og socialarbejdere leverer.

Denne type tilbud kan f.eks. medvirke til at sikre mestring af hverdagen både for borgere med funktionsnedsættelse og borgere med sociale problemer. Der kan f.eks. være tale om Dansk Blindesamfunds konsulentordning, hvor borgere, der lige har

mistet synet, blandt andet har mulighed for at få hjælp og støtte fra konsulenter, der har erfaring i kraft af deres eget synshandicap. Et andet eksempel kan være mestringskurser for borgere med ADHD.

Tilbuddene kan gives til alle borgere med funktionsnedsættelse eller sociale problemer, men de er målrettet borgere med let nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller lettere sociale problemer eller borgere, som er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelser eller sociale problemer.

Den frivillige indsats er et supplement til den kommunale serviceforpligtelse og skal dermed ikke erstatte den fagprofessionelle indsats. Den frivillige indsats ændrer således ikke på det serviceniveau, der følger af den kommunale forpligtelse, men skal derimod fungere som et supplement til kommunalbestyrelsens indsats. Det frivillige og gruppebaserede skal med klarere hjemmel i lovgivningen – i det omfang, der kan indgå samarbejde mellem kommune og frivillige – kunne anvendes i de situationer, hvor det modsvarer borgerens behov.

Klage over kommunalbestyrelsens afgørelser vedrørende tilbud om tidlig, forebyggende indsats

Kommunalbestyrelsens afgørelser vedrørende tilbud om tidlig, forebyggende indsats efter servicelovens §§ 82 a, b og d kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Det gælder både kommunalbestyrelsens afgørelse om gruppebaserede tilbud og om individuelle tidsbegrænsede tilbud.

Den manglende klageadgang skyldes, at der er tale om tilbud, som kommunalbestyrelsen kan vælge at oprette, således at borgerne inden for rammerne af de af kommunalbestyrelsen fastsatte retningslinjer kan gøre brug af dem, uden at kommunalbestyrelsen forudgående har foretaget en konkret og individuel vurdering af borgerens behov. Det bemærkes dog i forhold til ydelsen individuelle tilbud om hjælp og støtte i en tidsbegrænset periode, at tildeling af denne ydelse forudsætter en konkret og individuel behovsvurdering.

Den manglende klageadgang fraviger reglerne for kommunalbestyrelsens afgørelser om socialpædagogisk bistand efter servicelovens § 85, som efter servicelovens § 166 kan påklages til Ankestyrelsen, uanset om hjælpen ydes som individuel eller gruppebaseret støtte. Det bemærkes i forhold til klageadgangen, at hvis borgeren specifikt har søgt om en ydelse, der ikke er en ydelse i form af tidlig, forebyggende indsats, og får afslag med henvisning til, at borgeren i stedet kan benytte et gruppebaseret tilbud efter § 82 a, eller en af de øvrige ydelser i servicelovens kapitel 15 a, vil borgeren kunne klage over afslaget.

Ligeledes kan kommunalbestyrelsens henvisning til støtte i tilbud etableret i samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Også her gælder det, at hvis borgeren specifikt har søgt om en ydelse, der ikke er en ydelse i form af tidlig, forebyggende indsats, og får afslag med henvisning til, at borgeren kan benytte sig af et tilbud etableret i samarbejde med den frivillige sektor efter den foreslåede § 82 d eller en af de øvrige ydelser i kapitel 15 a, vil borgeren kunne klage over afslaget.

Den manglende klageadgang skyldes, at der er tale om tilbud, som kommunalbestyrelsen kan vælge at oprette, således at borgerne kan gøre brug af dem inden for rammerne af de af kommunalbestyrelsen fastsatte retningslinjer.

Vejledning om formål og generelle bestemmelser i lov om social service, hvori ovenstående omtale af reglerne om tidlig, forebyggende indsats vil indgå, udsendes hurtigst muligt.

Sociale akuttilbud

Med bestemmelsen i servicelovens § 82 c kan kommunalbestyrelsen oprette og drive sociale akuttillbud som led i kommunens øvrige indsats over for borgere med psykiske lidelser.

Formålet med ordningen er at gøre det muligt for kommunalbestyrelsen at supplere den eksisterende indsats med et socialt akuttillbud, der nemt og fleksibelt kan benyttes af borgere med psykiske lidelser ved behov. Et socialt akuttillbud kan f.eks. være kendetegnet ved at være et åbent og bemandet tilbud uden for kommunens normale åbningstid, hvor borgere med psykiske lidelser i akut psykisk krise og med akut behov for støtte og omsorg kan henvende sig uden forudgående visitation eller aftale.

Et socialt akuttillbud kan f.eks. være relevant for borgere, der udskrives fra den regionale behandlingspsykiatri til egen bolig og i en overgangsperiode, eventuelt som supplement til støtte efter servicelovens § 85, kan have brug for den ekstra tryghed, som et lettilgængeligt akuttillbud kan tilbyde. Dette kan understøtte, at borgeren kan opholde sig i egen bolig og på sigt genvinde en selvstændig tilværelse.

Endvidere kan et socialt akuttillbud være med til at understøtte, at borgere, som i øvrigt modtager støtte og omsorg efter servicelovens bestemmelser, har bedre mulighed for at blive i egen bolig, fordi den akutte funktion kan være med til at forebygge indlæggelser og forværring i borgerens funktionsevne generelt.

Sociale akuttillbud kan således udgøre et positivt tryghedsskabende og forebyggende supplement til den indsats, som kommunalbestyrelsen i dag allerede er forpligtet til at yde til borgere med psykiske lidelser, der har brug for f.eks. socialfaglig støtte i eget hjem. Sociale akuttillbud kan således på sigt bidrage til gevinster både på borgerniveau og på samfundsøkonomisk niveau.

På baggrund af formålsbeskrivelsen i § 82 c, stk. 2, kan det sociale akuttillbud yde akut støtte og omsorg samt rådgive og vejlede borgere, som henvender sig. Det betyder, at et socialt akuttillbud ikke træffer afgørelser om adgang til tilbuddet på baggrund af en målgruppebeskrivelse, men kan yde akut støtte, omsorg og rådgivning inden for formålet samt vejlede borgere, der henvender sig, om, hvor de kan få relevant rådgivning og hjælp til andre sociale problemer.

Et socialt akuttillbud kan således benyttes uden forudgående visitation fra kommunalbestyrelsens side og må ikke træde i stedet for den rådgivning, hjælp og støtte, som borgeren skal modtage efter servicelovens bestemmelser, eller den behandling, som borgeren skal modtage i det psykiatriske behandlingssystem. Udover at tilbyde akut støtte og omsorg vil det derfor være relevant, at det sociale akuttillbud rådgiver borgeren om den hjælp, støtte og behandling, som borgeren måtte have behov for gennem andre tilbud, hvis borgeren ikke allerede er i kontakt med kommunen, egen læge eller behandlingspsykiatrien. Akuttillbuddene kan tilbyde akut støtte og omsorg samt rådgive borgeren, men tilbuddene kan ikke visitere borgeren til hjælp og støtte efter serviceloven eller efter anden lovgivning.

Det er således den enkelte kommunalbestyrelse, der med bestemmelsen i servicelovens § 82 c i overensstemmelse med lokalpolitiske ønsker og behov kan vælge at supplere de øvrige tilbud efter serviceloven med et socialt akuttillbud.

Ligeledes er det op til kommunalbestyrelsen at sikre sammenhæng mellem den øvrige indsats til målgruppen efter servicelovens bestemmelser og det enkelte akuttillbud, herunder åbningstider, bemanding, fysisk placering og husorden. Desuden vil det kunne være relevant at overveje at indgå et samarbejde med den regionale psykiatri om f.eks. borgere, der ved henvendelse til det sociale akuttillbud vurderes at have brug for at komme i kontakt med behandlingspsykiatrien.

Et akuttillbud skal ikke træde i stedet for de behandlingstilbud, som den enkelte borger måtte have behov for, eller den hjælp og støtte, som borgeren i øvrigt er berettiget til efter serviceloven, ligesom akuttillbuddet ikke kan træffe afgørelse om hjælp og støtte efter serviceloven. Borgere, som henvender sig til akuttillbuddet, skal således rådgive

ves og støttes i at opsøge anden hjælp hos f.eks. egen læge, behandlingspsykiatrien m.v., når det vurderes, at borgeren har behov for andre indsatser.

Det er kommunalbestyrelsens opgave at tilrettelægge indsatsen på akuttilbuddet, herunder beskrive eventuelle husordensregler. Såfremt en borger, som henvender sig eller allerede opholder sig i akuttilbuddet, ikke overholder husordensreglerne og almindelig ro og orden, er akuttilbuddene berettiget til at afvise personen. En afvisning begrundet i uhensigtsmæssig adfærd er ikke en afgørelse i forvaltningsretlig forstand, men derimod faktisk forvaltningsvirksomhed, som derfor ikke kan påklages.

Vejledning om formål og generelle bestemmelser i lov om social service, hvori ovenstående omtale af reglerne om sociale akuttilbud vil indgå, udsendes hurtigst muligt.

Mulighed for tildeling af hjælpemidler og forbrugsgoder i en kortere tidsbegrænset periode.

Med bestemmelsen i servicelovens § 113 b får kommunerne mulighed for at vælge at dispensere fra det krav om varig funktionsnedsættelse, der findes i bestemmelserne om hjælpemidler og forbrugsgoder i en kortere tidsafgrænset periode – typisk en revalideringsperiode, hvor borgeren via et hjælpemiddel eller forbrugsgode nemmere kan opretholde forbindelsen til arbejdsmarkedet, uddannelsessystemet m.v.

For en nærmere uddybning af reglerne henvises til vejledning om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder.

3. Regelforenklning og afbureaukratisering

Lettere og hurtigere sagsbehandling i sager om hjælpemidler og forbrugsgoder.

Med bestemmelsen i servicelovens § 113 a gives der i enkle og entydige sager mulighed for at anvende forenklet sagsbehandling ved ansøgninger om hjælpemidler og forbrugsgoder.

Endvidere indføres der med § 4, stk. 1, i bekendtgørelse om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven obligatorisk brug af tro- og loveerklæringer ved genbevilling af hjælpemidler, hvis borgerens funktionsevne i al væsentlighed er uændret.

Endelig gives der med § 4, stk. 1, i bekendtgørelse om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven mulighed for, at kommunen kan vælge at gøre brug af tro- og loveerklæringer ved reparation af hjælpemidler og i den forbindelse opsætte faste kriterier for reparationen.

For en nærmere uddybning af reglerne henvises til vejledning om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder.

Afbureaukratisering af reglerne om bilstøtte

Reglerne om egnethedsvurderingen er præciseret, så det er tydeligt, at kommunen skal foretage en helhedsvurdering, hvor borgerens samlede behov indgår (§ 7, stk. 2 og 3, i bekendtgørelse om støtte til køb af bil efter serviceloven).

Betingelsen om, at bilen ikke må være forsynet med den særlige indretning fra fabrikken for, at der kan opnås tilskud til den særlige indretning, er fjernet (§ 13 i bekendtgørelse om støtte til køb af bil efter serviceloven).

Målgruppen for afdragsfrihed under uddannelse er præciseret, så den er identisk med målgruppen for støtte til køb af bil på uddannelsesmæssigt grundlag (§ 8, stk. 8, i bekendtgørelse om støtte til køb af bil efter serviceloven).

Genanskaffelsesperioden er forhøjet fra seks til otte år for nye tilkendelser af bilstøtte, og samtidig er adgangen til førtidig udskiftning udvidet, så kommunen kan bevilge førtidig udskiftning, hvis det efter en samlet vurdering er uhensigtsmæssigt at reparere bilen. Borgeren vil kunne henvende sig til kommunen efter syv år og gøre opmærksom

på, at pågældende ønsker at udskifte sin bil ved genanskaffelsesperiodens udløb med henblik på, at sagsbehandlingen kan igangsættes. (§ 11 i bekendtgørelse om støtte til køb af bil efter serviceloven).

Reglerne for støtte til automatgear/elektronisk styrede gear er ændret, så der ydes tilskud til den faktiske udgift til automatgear, dog maksimalt op til 25.905 kr. (2018-pl) (§ 13 i bekendtgørelse om støtte til køb af bil efter serviceloven). Desuden er genanskaffelsesperioden for automatgear forhøjet til otte år (§ 14 i bekendtgørelse om støtte til køb af bil efter serviceloven).

Endelig gælder for ansøgere, der tidligere har fået støtte til køb af bil, at et eventuelt provenu ved salget af den gamle bil inden for det seneste år eller en udbetalt forsikringssum skal indgå i købet af en eventuel ny bil (§ 12 i bekendtgørelse om støtte til køb af bil efter serviceloven).

For en nærmere uddybning af reglerne henvises til vejledning om støtte til køb af bil og individuel befordring.

Forenkling af udmålingssystemet for merudgiftsydelsen

Udmålingssystemet for merudgiftsydelsen, jf. servicelovens § 100, stk. 3, og § 7, stk. 1, i bekendtgørelse om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse er forenklet. Således fastsættes et standardbeløb på 1.000 kr., hvis de sandsynliggjorte merudgifter ligger i intervallet 534 kr. – 1.500 kr. om måneden.

Der fastsættes endvidere et standardbeløb på 2.000 kr., hvis de sandsynliggjorte merudgifter ligger i intervallet 1.501 kr. – 2.500 kr. om måneden.

Ved dokumenterede merudgifter på over 2.500 kr. om måneden dækkes de faktiske udgifter.

For en nærmere uddybning af reglerne henvises til vejledning om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse.

4. Tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse under ferie

Med lov nr. 649 af 8. juni 2017 om tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse under ferie indføres der mulighed for, at kommunale/regionale døgntilbud kan tilbyde beboere med betydelig nedsat psykisk funktionsevne at tilkøbe socialpædagogisk ledsagelse under ferie, så de kan få det personale, de kender, med på ferie.

Muligheden omfatter tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse, der ligger ud over den indsats efter serviceloven, som borgeren modtager i døgntilbuddet, det vil sige ud over den "kerneydelse", som leverandøren i forvejen skal levere. Kerneydelsen defineres på baggrund af en samlet vurdering af borgerens afgørelse, skriftlige oplysninger om, hvilken hjælp der er bevilget, om ferie indgår i taksten for døgntilbuddet og borgerens handlekommunes serviceniveau.

Leverandøren af ordningen har ansvaret for at sikre, at brugen af tilkøbsordningen ikke medfører negative konsekvenser for borgere på døgntilbud, der ikke benytter sig af tilkøbsmuligheden, og har også pligt til at sikre, at ferien kan gennemføres personalemæssigt forsvarligt og inden for rammerne af de ansattes ansættelsesvilkår i beskæftigelseslovgivningen.

Kommunerne har forsyningsforpligtelse i forhold til at yde socialpædagogisk bistand efter servicelovens § 85. Borgere, der på baggrund af en konkret og individuel vurdering opfylder betingelserne for at modtage socialpædagogisk bistand, og som har behov herfor, har ret til at modtage ydelsen.

I bekendtgørelse om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter lov om social service er de relevante bestemmelser sat i kraft for

magtanvendelse foretaget i forbindelse med tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse under ferie.

For en nærmere uddybning af reglerne henvises til vejledning om tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse under ferie.

Forenkling af reglerne for egenbetaling for ophold i botilbud efter §§ 109 og 110

Der er udstedt en ny bekendtgørelse om egenbetaling for midlertidigt ophold i boformer efter servicelovens §§ 109 og 110, hvor der fastsættes én national sats for egenbetaling for ophold på kvindekrisecenter (§ 109) og én national sats for ophold på forsorgshjem (§ 110).

For 2018 udgør satsen for egenbetaling for ophold i boformer efter servicelovens § 109 84 kr. pr. døgn. For ophold i boformer efter servicelovens § 110 udgør satsen for egenbetaling 87 kr. pr. døgn. Satserne vil herefter blive reguleret en gang om året pr. 1. januar med pris- og lønudviklingen.

Egenbetalingen dækker borgerens betaling for logi samt el og varme. Egenbetalingen opkræves af handlekommunen, og indgår derfor ikke som led i takstberegningen for boformerne. Der er derudover hjemmel til, at opkrævningen kan foretages forud.

Det bemærkes, at borgerne fortsat har mulighed for at ansøge handlekommunen om nedsættelse eller bortfald af borgerens egenbetaling. Der stilles ikke krav til ansøgningen i form af fx skriftlighed, hvorfor der kan ansøges til handlekommunen mundtligt. Handlekommunen kan herefter træffe afgørelse om bortfald eller nedsættelse af egenbetalingen. Som led i vurderingen skal indgå, om borgeren opretholder egen bolig samt borgerens økonomiske råderum i øvrigt.

For borgere uden indtægt sker der bortfald af egenbetalingen i hvert tilfælde, ligesom handlekommunen skal fastsætte og udbetale et beløb til personlige fornødenheder til beboere, der ikke har en indtægt.

Herudover kan boformen fastsætte betaling for kost og vask. Betalingen fastsættes under hensyn til de ydelser, der modtages, bl.a. sådan at det er muligt at fravælge et eller flere måltider eller vask. Borgeren betaler særskilt for disse ydelser direkte til boformen.

I bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om betaling for botilbud m.v. efter servicelovens kapitel 20 samt om flytteret i forbindelse med botilbud efter § 108 er der foretaget de nødvendige konsekvensrettelser som følge af den nye bekendtgørelse om egenbetaling for midlertidigt ophold i boformer efter servicelovens §§ 109 og 110.

For en nærmere uddybning af reglerne henvises til vejledning om botilbud m.v. til voksne efter reglerne i almenboligloven, serviceloven og friplejeboligloven, der forventes udsendt i februar 2018.

5. Justering af reglerne om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance (BPA)

Med regelændringerne indføres tiltag, som har til formål at forebygge misbrug af ordningerne og medvirke til at sikre, at midlerne på området anvendes efter formålet, nemlig at yde hjælp til borgerne.

Således indføres, jf. kapitel 3 a i lov om socialtilsyn og kapitel 2 i bekendtgørelse om socialtilsyn, en godkendelsesordning for foreninger og virksomheder, der ønsker at varetage arbejdsgiverfunktioner i ordninger efter servicelovens §§ 95 og 96. Ligeledes indføres der bagudbetaling af tilskud til foreninger og virksomheder, jf. servicelovens § 96 a, stk. 2, og § 11, stk. 1, i bekendtgørelse om udmåling af tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter serviceloven. Endelig indføres i servicelovens § 95, stk. 3, en øvre ugentlig arbejdstid på 48 timer for nærtstående i de ordninger, hvor den nærtstående er såvel arbejdsgiver som arbejdsleder og hjælper for borgeren.

I bekendtgørelse om revision af regnskaber for private tilbud, foreninger eller private virksomheder omfattet af lov om socialtilsyn er der gennemført konsekvensændringer for at sikre, at foreninger og virksomheder på området for kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og BPA undergives samme revisionskrav som øvrige private tilbud m.v. omfattet af socialtilsynet.

For en nærmere uddybning af reglerne henvises til vejledning om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance og vejledning om godkendelses- og tilsynsordning for foreninger og private virksomheder, der varetager arbejdsgiverfunktioner i ordninger efter servicelovens §§ 95 og 96.

6. Bedre data

I §§ 82-84 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område er der foretaget en række præciseringer vedrørende kravene til indberetning af oplysning på det sociale område samt ældreområdet i overensstemmelse med gældende ret, ligesom der er sikret hjemmel til, at der kan udarbejdes databekendtgørelser, der samler informationer og regler om dataindberetninger på det sociale område samt ældreområdet.

Den nye bekendtgørelse om dataindberetninger på socialområdet samler krav til indberetning af oplysninger til brug for statistik og analyse på socialområdet, herunder også de tekniske kravspecifikationer til brug for kommuner og tilbud ved indberetning af oplysninger.

I bekendtgørelse af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område er der foretaget konsekvensændringer som følge af de ovenfor beskrevne ændringer.

7. Indførelse af varslingsperiode ved afgørelser om frakendelse eller nedsættelse af hjælp efter serviceloven

Den nye bestemmelse i servicelovens § 3 a, stk. 1, indebærer, at kommunalbestyrelsens afgørelser om frakendelse eller nedsættelse af hjælp efter servicelovens § 95 om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere, § 96 om borgerstyret personlig assistance og § 98 om kontaktpersonordning til døvblinde, skal meddeles med et varsel på mindst 14 uger fra borgerens modtagelse af afgørelsen. Borgeren antages at have modtaget afgørelsen, når afgørelsen er kommet frem til borgeren enten i borgerens e-boks eller ved almindeligt brev.

Det samme gælder for kommunalbestyrelsens afgørelser om frakendelse af en plads i et særligt dag- eller klubtilbud efter servicelovens §§ 32 og 36, om frakendelse af bilstøtte efter § 114 inden udløbet af genanskaffelsesperioden og om ophør af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter § 42 i de tilfælde, der er omfattet af de af børne- og socialministeren fastsatte regler om afviklingsperiode.

Varslet efter bestemmelsen skal være på mindst 14 uger, men der er intet til hinder for, at der gives et længere varsel. Et eksempel, hvor et længere varsel kan overvejes, kan være i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere eller borgerstyret personlig assistance efter servicelovens §§ 95 eller 96, hvor ordningen frakendes. Hvis der er ansat hjælpere med meget høj anciennitet i sådanne ordninger, kan et varsel på 14 uger være utilstrækkeligt til at afvikle ordningen.

Efter servicelovens § 3 a, stk. 2, må iværksættelse af kommunalbestyrelsens afgørelser efter de bestemmelser i serviceloven, der er omfattet af bestemmelsen om varslingsperiode, først påbegyndes, når varslingsperioden er udløbet i de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsens afgørelse påklages til Ankestyrelsen.

Hermed sikres det, at borgerne, når der klages til Ankestyrelsen, modtager den hidtidige hjælp i uændret omfang i hele varslingsperioden, og at kommunalbestyrelsens afgørelse om frakendelse eller nedsættelse af den hidtidige hjælp først skal effektueres, når varslingsperioden på 14 uger er udløbet.

Der indføres således opsættende virkning i varslingsperioden i klagesager omfattet af varslingsordningen. F.eks. vil en borger, som har fået frakendt sin ordning med konstant tilskud eller borgerstyret personlig assistance efter servicelovens §§ 95 eller 96, først skulle effektuere kommunalbestyrelsens afgørelse efter udløbet af varslingsperioden på 14 uger. Det samme vil gælde for afvikling af kontaktpersonordningen til døvblinde i servicelovens § 98.

I forhold til kommunalbestyrelsens afgørelse om frakendelse af en plads i et særligt dag- eller klubtilbud efter servicelovens §§ 32 eller 36 vil der på tilsvarende vis, hvis der klages til Ankestyrelsen, først kunne ske opsigelse af pladsen, når varslingsperioden på 14 uger er udløbet.

Ligeledes skal en afgørelse om frakendelse af bilstøtte efter servicelovens § 114 før udløbet af genanskaffelsesperioden først effektueres, når varslingsperioden er udløbet.

Endelig vil afviklingsperioden på 14 uger for en afgørelse om ophør af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens § 42, der er fastsat i § 17, stk. 1, i bekendtgørelse om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom, først begynde at løbe efter udløbet af varslingsperioden.

Der vil i Ankestyrelsen blive gennemført en særlig hurtig sagsbehandling for klager over sagstyper omfattet af varslingsbestemmelsen. Den hurtige sagsbehandling skal tilstræbe, at klagesagen er afgjort inden udløbet af varslingsperioden. I kombination med den særligt hurtige sagsbehandling betyder det, at i de tilfælde, hvor borgeren i Ankestyrelsen får medhold i en eventuel klagesag, kan hjælpen fortsætte uændret. Borgerne behøver dermed f.eks. som hovedregel ikke at påbegynde afviklingen af en ordning efter servicelovens §§ 95 eller 96, herunder opsigelse af hjælpere, mens klagesagen verserer i Ankestyrelsen.

Varslingsperioden er kombineret med en nedsættelse af den frist, der gælder for kommunalbestyrelsens genvurdering ved klage. Efter § 12, stk. 1, i bekendtgørelse om retssikkerhed og administration på det sociale område gælder den generelle hovedregel, at kommunalbestyrelsen skal genvurdere en afgørelse inden 4 uger efter, at klagen er modtaget. For de sagstyper, der er omfattet af bestemmelsen om varsling i servicelovens § 3 a, skal kommunalbestyrelsen imidlertid genvurdere afgørelser inden to uger efter, at klagen er modtaget, jf. § 12, stk. 3, i bekendtgørelse om retssikkerhed og administration på det sociale område. Borgerens klagefrist er på fire uger, jf. retssikkerhedslovens § 67.

Bestemmelsen i servicelovens § 3 a, stk. 2, omfatter ikke de sager, hvor der ikke klages til Ankestyrelsen over kommunalbestyrelsens afgørelse. I disse tilfælde gælder derfor det i servicelovens § 3 a, stk. 1, fastsatte varsel på 14 uger.

Vejledning om formål og generelle bestemmelser i lov om social service, hvori varslingsordningen i servicelovens § 3 a vil blive uddybet, udsendes hurtigst muligt. Desuden er varslingsordningen i servicelovens § 3 a omtalt uddybende i relation til de enkelte ydelser, der er omfattet af ordningen, i de respektive vejledninger om disse ydelser og i vejledning om retssikkerhed og administration på det sociale område.

8. Klageadgang for boformer efter servicelovens §§ 109 og 110.

Med ændringen af servicelovens § 166 indføres klageadgang til Ankestyrelsen over tilbudslederens afgørelse om afslag på henholdsvis optagelse i tilbud efter servicelovens §§ 109 (kvindekrisecentre) og 110 (forsorgshjem) og afgørelser om udskrivning herfra.

Det indebærer, at de almindelige regler om klageadgang i retssikkerhedslovens kapitel 10 finder anvendelse på klager over afgørelser om optagelse og udskrivning efter servicelovens § 109, stk. 3, og § 110, stk. 3. Det betyder, at Ankestyrelsen kan tage

stilling til de retlige spørgsmål, der ligger til grund for boformslederens afgørelse om optagelse og udskrivning, jf. retssikkerhedslovens § 69.

I bekendtgørelse om retssikkerhed og administration på det sociale område er der i konsekvens af ovenstående foretaget en ændring i § 12, stk. 1, hvorved det fastslås, at der skal ske genvurdering af boformslederens afgørelser om optagelse i og udskrivning fra kvindekrisecentre og forsorgshjem.

Det er kommunalbestyrelsens ansvar at sørge for at videreformidle nærværende skrivelse til alle relevante medarbejdere i kommunen.

Med venlig hilsen

Hanne Stig Andersen
kontorchef